

2016-08-25

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2016/630

Natur- och trafiknämnden

Kommunens hantering av lokala vattenuttag

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden beslutar att inte medge nya lokala vattenuttag i kommunens sjöar.

Sammanfattning

Vattenuttag ur kommunens sjöar för husbehov kan endast göras om man har rådighet, det vill säga har sjötomt, där intagsledning läggs ut. Vid sidan av praktiska skäl baseras beslutet på de principer som framgår av länsstyrelsens svar till miljöenheten som redovisas i tjänsteskrivelsen.

Ärendet

Upprinnelsen till tjänsteskrivelsen är en ansökan till kommunen om vattenuttag i Insjön från en privatperson i ett enfamiljshus för bevattning. Personen har fått klartecken från både miljöenheten och park & naturenheten samt tillstånd av vägenheten att förlägga ledningen i kommunens diken och trumma.

Idag vet vi väldigt lite om omfattningen av vattenuttag i Nackas sjöar. Någon dokumentation har inte återfunnits. Troligen söktes inga tillstånd för vattentäkt i sjöar innan Nacka hade utbyggt vatten och avloppsnät. Vid den tiden fanns ett verkligt behov av sjövattnet för exempelvis bevattning av trädgårdar och små odlingar.

Den strandnära marken är känslig både vad det gäller växt- och djurliv. Slangar och ledningar är förfulande av strandområden, kan förhindra framkomlighet och försvåra arbete med vassklippning och dikning. Avledande av dagvatten försvåras av att vattenledningar placeras i diken och trummor.

Vägenheten medger i dagsläget endast ledningsägare möjlighet att gräva i vägområdet.

Efter vår begränsade undersökning kan vi konstatera att anläggningar för uttag finns i Bastusjön, Glasbrukssjön, Sågsjön, Järlasjön, Abborrträsk, Ältasjön och troligtvis i ett flertal

andra sjöar. För att veta mer om detta krävs en mer omfattande inventering av kommunens ca 40 sjöar.

Vissa kolonilotter har i dagsläget kommunalt sommarvatten och har på så sätt ordnat sin vattenförsörjning. Det gäller för Skogsökolonisterna, Ormingekolonisterna, Gröna Dalen och Kummelnäskolonisterna. Vi känner i dagsläget inte till om andra kolonier bevattnar sina odlingar med sjövatten.

Miljöenheten har tidigare varit i kontakt med länsstyrelsen rörande vattenuttag ur kommunens sjöar rörande rätt till enskild markägares rätt till vattenuttag från sjöar. Nedan följer länsstyrelsens svar.

Bortledande av vatten från ett vattenområde är som huvudregel tillståndspliktigt enligt 11 kap 3 § punkten 3 miljöbalken. Enligt 11 kap 11 § första punkten miljöbalken behövs dock inte tillstånd för vattentäkt för en- eller tvåfamiljsfastighets eller jordbruksfastighets husbehovsförbrukning. Med vattentäkt menas bortledande av ytvatten eller grundvatten för vattenförsörjning, värmeutvinning eller bevattning, 11 kap 5 § miljöbalken.

Enligt förarbetena, prop. 1997/98:45 II s.133 avses med husbehovsförbrukning användning av vatten för hushållsändamål, bad, tvätt och rengöring i villor och lantgårdar. Vidare innefattas vattning av kreatur, mjölkbehandling och annat vanligt lantbruksändamål. Dit hör också vattentäkter för bevattning av trädgård, som huvudsakligen är avsedd för eget behov.

När det gäller rådighet anges i kommentaren till restvattenlagen bl.a. att i enlighet med vad lagrådet särskilt påpekat i motiven till Vattenlagen krävs det inte rådighet inom hela det vattenområde som berörs av en ytvattentäkt. I sådant fall är det tillräckligt att verksamhetsutövaren råder över det begränsade område där intagsledningen läggs ut. Detsamma gäller vid bortledande av grundvatten. Det räcker alltså med att verksamhetsutövaren förfogar över bortledningspunkten.

Uttag för husbehov kan därför göras om man har rådighet över det område där intagsledning läggs ut. Begränsningen är att uttaget bara får användas för husbehov i vilket bevattning av trädgård ingår. En ytterligare begränsning framgår av 2 kap 10 § restvattenlagen där det anges att den som bedriver en vattenverksamhet eller råder över en vattentillgång enligt 2 kap 2 § är skyldig att vid allvarlig vattenbrist avstå det vatten som är oundgängligen nödvändigt för den allmänna vattenförsörjningen eller för något annat allmänt behov, om vattenbristen orsakas av torka eller någon annan jämförlig omständighet.

Konsekvenser för barn

Nackas naturmiljöer ger rika möjligheter till rekreation och återhämtning samt plats för barn att uppleva naturen. Detta är värden som måste värnas.

Annelie Elmertoft
Enhetschef
Park- och naturenheten

Finn Cederberg
Naturvårdsintendent
Park- och naturenheten